

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Москаленко К.С.

аспірант;

Маліч В.М.

студент,

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

ЕКОЛОГІЧНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК РУШІЙНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ПРОГРЕСУ

На нашій планеті існує майже 12 млрд. га біологічно продуктивної території та акваторії. Але дані Всесвітнього фонду дикої природи [1] свідчать, що ця кількість повинна становити щонайменше 18,5 млрд. га. Наслідками цього є забруднення океанів, збільшення озонівих дір, забруднення повітря, вимирання тварин і рослин.

Тобто людство на сьогоднішній день, використовує природні ресурси настільки швидко і в необмежених кількостях, що природа не встигає її відновляти, призводячи до того, що багато людей не мають можливості придбати їжу і питну воду, які мають бути у кожного. Це є вже виклик як для інвесторів так і для всього людства. Оскільки виникає збільшення цін на дорогоцінні і промислові ресурси і виникає все більша різниця між багатими та бідними. Адже з дефіцитом ресурсів лише багаті зможуть використовувати те, що раніше було доступне кожному. Все це починає негативно впливати на економіку, її об'єкти та суб'єкти.

Результати досліджень свідчать, що економічне оновлення і його прогрес залежать від інвестицій, їх розміру і структури. Та і в загалом на позитивні зрушення в економіці впливають саме інвестиційні накопичення.

У сучасному світі не можливо створювати сильну конкуренцію на ринку, забезпечення капіталу без інвестицій. Без інвестицій не може існувати процес якісного відновлення товаровиробництва й інфраструктури ринку. Чим швидше це діє, тим швидше просувається відтворювальний процес. Інвестиції грають найважливішу роль як на макрорівні, так і на мікрорівні. По суті, вони визначають майбутнє країни загалом, окремого суб'єкта, підприємства і є одним з основних чинників розвитку економіки в цілому.

У макроекономіці, інвестиції – це частина сукупних витрат, що складається з витрат на нові засоби виробництва (виробничі або фіксовані інвестиції), інвестиції в нове житло, і приріст товарних запасів. Тобто інвестиції – це частина валового внутрішнього продукту, не спожита в поточному періоді, яка забезпечує приріст капіталу в економіці.

Залежно від періоду інвестування виділяються короткострокові інвестиції, тобто інвестиції, строк вкладення яких не перевищує одного року, та довгострокові, тобто інвестиції, здійснення яких перевищує один рік.

Інвестиційним законодавством визначено форми здійснення інвестицій, а саме:

- часткова участь у підприємствах корпоративного типу, що створюються двома і більше фізичними та юридичними особами;
- створення підприємств, які повністю належать інвестору, чи придбання останнім у власність активних підприємств повністю;
- придбання не забороненого законодавством України рухомого та нерухомого майна шляхом прямого його одержання або у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів;
- капітальні вкладення, тобто вкладення коштів у відтворення основних фондів і на приріст матеріально-виробничих запасів;
- придбання самостійно інвестором чи за участю інших фізичних і (або) юридичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів;
- придбання інших майнових прав;
- в інших формах, не заборонених законами України.

Перелік класифікацій інвестицій великий, але це буде лише деталізацією зазначених груп інвестицій або виділятиме певний напрям здійснення інвестиційної діяльності.

Більш точно, інвестиції – це обмін визначеної сьогоденної вартості на можливо невизначену, майбутню вартість. Якщо розглядати екологічні інвестиції, то можна сказати, що вони мають подвійний характер: з одного боку інвестувати захист природного середовища досить ризиковано, через чинник мінливості природного середовища. Але з іншого боку природне середовище має можливість поновлюватися, що дає можливість отримати економічний ефект.

Екологічні інвестиції вкладаються у різні технології, що повинні сприяти контролю викидів шкідливих газів в атмосферу, збереженню ресурсів, виробництва енергетики з властивостями відновлення, для удосконалення водневих технологій та забезпечення безпеки населення від негативного впливу радіації. Так само інвестиції в екологію дають нам ліки, харчові продукти, прилади особистої гігієни, зроблених за допомогою утилізації відходів виробництва та їх перероблювання (без хімічних добавок, на природній основі) [2].

Отже, екологічні інвестиції – це ризикований вид інвестування, мета якого є не тільки отримання вигоди і прибутку для інвестора, а і розвиток боротьби за екологічне майбутнє для всього населення.

З багатьох сфер діяльності людини, самою шкідливою і такою, що завдає чималої шкоди навколишньому середовищу, є промислове виробництво. Усвідомлюючи цю проблему, людство прийшло до висновку, що потрібно почати відшкодовувати збиток від промислового виробництва і його неймовірних темпів розвитку, що заподіювалася понад 100 років. Ці міркування спонукали активність, спрямовану на зниження шкідливого

впливу промисловості на екологію, що б вирівняти екологічний баланс і підтримувати його. В наслідок все більше країн світу переходять до екологічно безпечних технологій. Але основна активність почалася з Західної Європи з причини того, що ця частина світу сильно розвинена в технічному плані і однією з перших зіткнулася з руйнуванням екосистем і забрудненням середовища.

Україна нажалі має досить поганий імідж, як об'єкт для інвестування. Основною причиною цього є політичні фактори, що призводять до серйозних конфліктів. Багато підприємств на території України охоплює криза, бо для іноземних партнерів вони стають не перспективними, оскільки не мають стабільного розвитку, а у пріоритеті залишаються підприємства з стабільним науковим прогресом, використанням екологічних методів у промисловості і сучасним обладнанням. Для сталого фінансово-економічного зростання країни дуже актуальні екологічні інвестиції [3]. На сьогодні чітко сформувалися декілька найбільш вигідних і ефективних напрямків для інвестицій в екологію:

1-й напрямок – це переведення виробництв на екологічно чисті ресурсозаощаджувальні технології. Це може проявлятися у вигляді використання енерго – і водозберігаючих технологій і обладнання. Провідні підприємства часто використовують систему рециркуляції води в технічних цілях, що значно скорочує витрати водних ресурсів і кількість забруднених водойм. Таким чином на різних заводах використовують воду для охолодження, а потім знову повертаються для опалення приміщень. Шляхом грамотної теплоізоляції й високотехнологічних систем контролю, заводи економлять ресурси і скорочують викиди CO₂ в атмосферу.

2-й напрямок – це інвестиції в науку, оскільки на багатьох лабораторіях, що належать великим заводам ведуться пошуки нових хімічних сполук, що б замінити їх шкідливі аналоги.

3-й напрямок – це розробка нових технологій з утилізації та перероблювання відходів. Сьогодні саме цей напрям є однією з головних цілей загальносвітової екологічної політики. Тому, що рішення цієї задачі дозволить використовувати вторинну сировину для виготовлення нових продуктів. Адже перероблення відходів скоротить кількість звалищ, видобуток природних ресурсів, енергії на перероблювання. Подібна індустріальна співпраця принесе користь одночасно і навколишньому середовищу, і промисловим партнерам, і економіці компаній.

4-й напрямок – компанії часто вкладають гроші в екологічні програми, які допомагають вирішувати проблеми, що безпосередньо не пов'язані з діяльністю підприємства. Наприклад, компанія «Volkswagen» інвестує кошти не тільки в очищення повітря, але і в проекти захисту водойм від забруднення. Своім існуванням і процвітанню такі компанії зайвий раз доводять, що інвестиції в екологію приносять прибуток насамперед інвестору [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що саме екологічні інвестиції відіграють важливу роль у економічному прогресі та призводять до позитивних зрушень у відновленні екології нашої планети.

Список використаних джерел:

1. Звіт Всесвітнього фонду дикої природи 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://awsassets.panda.org/downloads/1_lpr_2012_online_full_size_single_pages_final_120516.pdf.
2. Омельченко А. В. Інвестиційне право: навч. посіб. / А. В. Омельченко. – К.: Атіка, 1999. – С. 11.
3. Чигрин О.Ю. Теоретико-прикладні аспекти розвитку екологічного інвестування в Україні / О.Ю. Чигрин, В.С. Красняк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 3. – С. 226-234.
4. Ілляшенко К.В. Європейські перспективи сільського господарства України за умов інвестування в агроекологію / К.В. Ілляшенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/v/evropeyski-perspektivi-silskogo-gospodarstva-ukrayini-za-umov-investuvannya-v-agroekologiyu>.